

פרוטוקול מס' 97

מישיבת ועדת החינוך והתרבות
מיום ב', ד' כסלו תשל"ב - 22.11.1971, שעה 12.30

נכחו:

חברי הוועדה:

ד"ר א. רימלט - היו"ר
ח. גרוסמן
מ. ידיד
א. כץ
ד. קורן
א. רזיאל-גאור
ב. שחר

מוזמנים:

י. אורן - יו"ר רשות הספורט

מזכירת הוועדה: ד. פלר

רשמה: ע. הירשפלד

סדר היום: דיון בטיוטת מסקנות ועדת החינוך והתרבות בנושא
התדרדרות בספורט הכדורגל.

- 281 -

(29.11.71 סמך)

היו"ר א. רימלט:

אני מתכבד לפתוח את הישיבה.

לפנינו טיוטת מסקנות הוועדה, ונעבור עליה לפי סדר הסעיפים. יש כמה דברים שנויים במחלוקת, ואנו בצביע עליהם.

א. כץ:

אני מבקש להתייחס לשאילתא שהגשתי ליושב-ראש הוועדה בענין פסק הבורר מר כהן. לפי הפסק הזה, בשארית קבוצת הפועל חדרה בליגה הלאומית, ואילו מכבי אבשלום פתח-תקוה תיאלץ לרדת לליגה א'. אני מבקש לדעת כיצד יפעלו הגורמים המוסמכים, התאחדות הכדורגל ורשות הספורט, למען ממש את דו"ח ועדת עציוני, שקבעה: "בגלל החשד שבשאר בלבנו לגבי מקור הכסף, אנו חושבים שלא יהיה זה צודק שהפועל חדרה תצא בשכרת ואילו מכבי פתח-תקוה ניזוקה. טוב תעשה ההתאחדות אם תמצא דרך להשאיר לעובה הנוכחית 1971-2 בליגה הלאומית גם את מכבי פתח-תקוה, וזאת בלי לפגוע בכל תוכנית לגבי מבנה הליגה הלאומית בעתיד".

המצב היורדי היה שהפועל חדרה בליגה לאומית ומכבי פתח-תקוה בליגה א'. גם אחרי פסק הבורר לא השתנה המצב היורדי. היות ומשרד החינוך וכל הזרועות האחרות ביגשו במרץ למלא אחר כל מסקנות ועדת עציוני, אני שואל מה תגובת רשות הספורט, משרד החינוך וההתאחדות לכדורגל לגבי המסקנה הזו של ועדת עציוני שנתקבלה ומשתמעת בלשון די ברורה.

היו"ר א. רימלט:

השאילתא אינה נושא לדיון. השואל הנכבד מבקש לדעת כיצד יפעלו הגורמים המוסמכים, התאחדות הכדורגל ורשות הספורט, למען ממש את דו"ח ועדת עציוני. אם אתה שואל אותי, חבר הכנסת כץ, אני יכול רק לענות שאינני יודע כיצד הם יפעלו. הואיל וגם הבורר קנס קבוצה אחת, אני חושב שאם מכבי פתח-תקוה תרד לליגה א', זה יהיה דבר חמור כלפי הקבוצה. אני מבין שישוב רק דרך אחת, אבל אני אינני גורם מוסמן. לכן. אני חושב שלאור ההתפתחות צריך היה להשאיר את שתי הקבוצות ולעשות כפי שהיה פעם - להגדיל לשנה אחת את מספר הקבוצות בליגה הלאומית, על-מנת שלא יצא שקבוצה אחת, שגם כן לא יצאה בקיה מפסק הבורר, תישאר בליגה הלאומית, ואילו השניה תהיה ניזוקה.

עד כאן חוות הדעת. אולי נשמע את יושב-ראש רשות הספורט בענין.

י. אורן:

קודם-כל, שר החינוך והתרבות לא אימץ את מסקנות ועדת עציוני לכל התגים ולכל הפסיקים. הוא קיבל אותם כללית, ויש נושאים שהוא פירש לחומרא ולא לקולא. דווקא בנושא זה הוא פירש לחומרא ואמר שלא תהיינה 17 קבוצות, ויש למצות את הדין נגד הפועל חדרה. הוא הודיע מפורשות שהליגה תהיה בת 16 קבוצות ולא 17. פרט לקבוצת הפועל חדרה אף קבוצה לא ערערה על כך. השר לא פסק, אלא קבע שיש למצות את ההליכים המשפטיים. זאת-אומרת, שבית-משפט יפסוק. כתוצאה מהחלטת השר, הליגה אינה מקיימת משחקים כבר חודשים אחדים במדינת ישראל.

בקשר לכך ברצוני להעיר שתי הערות: א) קבע כבר בית-משפט עליון לפני-כן שמכבי פתח-תקוה אינה מהווה צד בנושא זה. ב) אי-אפשר לקחת חלק אחד מוועדת עציוני ולא לקחת חלק שני. החלק השני אינו מבקש את מכבי פתח-תקוה. גם על מכבי פתח-תקוה יש חשדות. השר לא קיבל זאת כמסקנה, ואמר עוד יותר: אני מחמיר ואני רוצה למצות את הדין.

א. כץ:

אני חושב שנעשה כאן דבר לא צודק. מבחינה ציבורית, יש להתאחדות הכדורגל מה לומר בתור גוף ציבורי. אנו במליץ שהשנה, כפי שהיה פעם, ולא דרך קבע, תהיינה 17 קבוצות.

י. אורן:

זה לא נראה לי.

היו"ר א. רימלט:

אם נחליט לדון בכך, אני מציע שנעשה זאת בנוכחות השר או סגנו.

א. כץ:

האם נעשה החינוך והתרבות ברורה לך?

ד. קורן: בשאלתא לא בולטת העובדה שאין סתירה בין פסק הבורר לבין בקשת חבר הכנסת כץ, וכשקוראים את השאלתא זה קצת מדאיג.

היו"ר א. רימלט: אני אדבר עם שר החינוך ואסביר לו את עמדת חברי הוועדה. א) אם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת יכולה לתת הוראות להתאחדות הכדורגל. ב) גם השר אינו יכול לתת הוראות או פקודות. אבל השר בכל-זאת מתחשב בהמלצותינו, והשבועות האחרונים הוכיחו זאת. אני אעשה כמיטב יכולתי, כי גם אני חושב שיקרה כאן דבר משונה.

טיוטת מסקנות ועדת החינוך והתרבות בנושא: התדרדרות בספורט הכדורגל.

היו"ר א. רימלט: לסעיף 1.א. - אין חילוקי-דעות.

סעיף 1.ב. עד כמה שאני זוכר את דו"ח ועדת עציוני, אם היו מחדלים בעבודת המועצה להימורים, השופט עציוני עמד עליהם.

א. כץ: לפי מסקנות ועדת עציוני, יש שם דברים שאפשר לקרוא להם מחדל.

א. רזיאל-באור: נראה לי שמספיק יהיה אם בשלב זה נאמר: "התנהגות קבוצות הכדורגל ודרכי עבודתה של מועצת ההימורים", וזה יכלול את הכל. הוועדה צריכה לרשום לפנייה ולא להביע באיזו צורה הערכות, ונדמה לי שצריך לעשות ממשפט זה סעיף מיוחד בתוך סעיף ב', או לפחות משפט בפרד. "כן רשמה הוועדה לפנייה את הבקורת על מועצת ההימורים".

היו"ר א. רימלט: אני מציע: "הוועדה רשמה בפניה את המלצות ועדת עציוני תוך ציון משמעותן החמורה לגבי דרך הפעולה של התאחדות הכדורגל ומוסדותיה, נוכח התנהגות קבוצות הכדורגל, שחקניהן ומנהליהן". כי מה שאפשר להטיח על ההתאחדות, זהו נוכח הפעולה, וכאן האחריות גופלת על ההתאחדות.

ד. קורן: על-ידי תוספת המלה "נוכח" אתה מדגיש שדרך הפעולה של התאחדות הכדורגל ומוסדותיה לא היתה בסדר, נוכח התנהגות הקבוצות. לוועדת עציוני היתה בקורת על הקבוצות ועל השחקנים, וזה צריך לבוא לידי ביטוי.

א. כץ: דו"ח ועדת עציוני ביקר את התאחדות הכדורגל באותה מידה, גם נוכח התנהגותה וגם על דרך פעולתה בתור שכזו, ולא בקשר עם קבוצות הכדורגל. יש פרק המדבר על קבוצות הכדורגל עצמן.

מ. יזיד: מדוע לא נציין מה שוועדת עציוני הגיעה אליה? היא הוציאה מסקנות גם כלפי ההתאחדות וגם כלפי האגודות.

היו"ר א. רימלט: לא היתה מציע לוועדה שתמתח בקורת על ועדת עציוני. אבל מה שוועדת עציוני לא עשתה, והוועדה סבורה שאנו מסוגלים לעשות, נעשה זאת בהמלצותינו.

סעיף 2. א. החינוך לספורט. סעיף 1 מתיחס לחינוך הקהל. סעיף 2 מדבר על חינוך השחקן.

אם הוועדה ממליצה בפני משרד החינוך והתרבות לפתח תוכנית לימודית חינוכית במוסדות החינוך, אין מה לפנות לאיגודי הספורט והשלטון המקומי. אם הכוונה לציבור הרחב - זה נאמר כבר בפיסקה למטה.

היו"ר א. רימלט:

אני מציע שיהיו שני סעיפים. אחד - משרד החינוך ובתי-הספר; והשני - התאחדות הספורט ועביוני ספורט לשחקנים. והערה דקדוקית: צריך להיות בולם את, ולא בולם ג. אני חושב ש"בולם את יצר התחרות שבו" זה לא טוב. כי אלה ששיחדו שחקנים, השיגו בלימת יצר תחרות. אני חושב שצריך לכתוב במפורש "ובולמת את יצר התחרות, ויש לבקוט בענין זה בכל דרך ובכל האמצעים", כדי שיהיה משחק הוגן.

ד. קורן:

אינני חושב שיש צורך בשני סעיפים, כי זה אותו גושא ואותו ענין. אבל אם היושב-ראש יעמוד על זה, אני לא אתנגד. אני מציע להשאיר את זה בסעיף אחד, ולמחוק את הענין של יצר התחרות, ולא להתחיל להסביר באיזו צורת שיחוד השתמשו וכו'. יש כל מיני שיתודים. אני מציע שנסתפק במלים "עיצוב דמות הספורטאי הישראלי כאדם".

היו"ר א. רימלט:

אם רצון הוועדה שיהיה סעיף אחד - בבקשה. אבל הייתי ממליץ מאד להשאיר את זה, ולבקוט בענין זה בכל האמצעים, כי כאן מקור הרע. כאן ההנדל בין ספורט הוגן ובלתי הוגן.

פרק א' נתקבל בניסוח ובהצעות שנתקבלו כאן לתיקון, כולל הפיסקה האחרונה.

ג. ההימורים. ישנה הצעה של חברות הכנסת

גרוסמן ורזיאל-נאור.

ח. גרוסמן:
דעתי היתה שאמנם יש מנגנון להימורים, ואני מוכנה לקבל את זה כהכרח, אבל לא מהנימוק המפורט בהצעה א'. הנימוק הזה אומר שזה במקום הימור בלתי-מאורגן. אם אני מסכימה לקבל את זה, זה רק מפני שאומרים שבלי הימורים לא יהיה כסף בספורט. אינני מוכנה להצביע בעד הנוסח הראשון.

א. רזיאל-נאור:
אני רוצה להציע ניסוח קצר מאד: "יש לבטל את ההימורים".

היו"ר א. רימלט:
אני מעמיד להצבעה את שתי ההצעות.

הצעת חברת הכנסת א. רזיאל-נאור לא נתקבלה.

ח. גרוסמן:
אני מתנגדת לנוסח של ההצעה הראשונה, ומציעה ניסוח מקביל. פה כתוב: "הנזק שעלול הימור בלתי-חוקי להביא". אני חושבת שגם הימור חוקי מביא נזק.

היו"ר א. רימלט:
אני מציע שבשקול את זה ונחזור לכך לפני סיום הדיון.

סעיף 2:

היו"ר א. רימלט:
בסעיף קטן ג' אני מציע להוסיף את המלה "וזאת" אחרי המלה "משחקים".

א. רזיאל-נאור:
לסעיף קטן ד' - אני חושבת שפה צריך להגיד כל דבר בנפרד.

היו"ר א. רימלט:
אני מציע: "הגבלה של כל סכום הפרסים ושל ההשתתפות בהימור".

ד. קורן:
אני בעד הגבלה. אני מסכים לפרינציפ הזה, אבל אינני מוכן לקבל את המלה "בסיפוק".

המופיעה ברישא.

היו"ר א. רימלט:
יכול להיות בלי "בסיפוק", "הוועדה מחייבת את ההצעות". . . וכו', הואיל וזה עשוי להוליך שולל את הקורא התמים, מפני שבהצעת החוק יש דברים מאד קונקרטיים ולא מגמות.

אני מציע הסתייגות: להקטין את הסכום.
יש קורא תמים וקורא לא תמים.

ד. קורן:

חוק ההימורים הרי יובא בפני הכנסת, וענין
גובה הפרסים יהיה כלול בהצעות.

היו"ר א. רימלט:

בהרהור שני אולי כדאי לא לפרט ולהגיד
שהוועדה מחייבת את המגמות בחוק, משום שעוד
לא ראינו את הצעת החוק. מוטב לומר שהוועדה מחייבת את המגמות בחוק
ההימורים החדש, המכוונות לצמצם. . . וכו'.

א. רזיאל-נאור:

אני מציע לרשום לגבי הצעת החוק, שאנו
מבקשים להדגיש את הנקודות המונאות בו.
זו גם הנחייה לגבי עצם החוק וגם לבנו, כשגדון בו.

א. כץ:

אני מציעה "הוועדה מחייבת הגשת חוק
הימורים חדש שיזם משרד החינוך והתרבות,

א. רזיאל-נאור:

שמגמותיו תהיינה" . . .

מתקבל.

היו"ר א. רימלט:

סעיף קטן ה' נתקבל.
סעיף קטן ו' נתקבל.
סעיף קטן ז' נתקבל.

לגבי סעיף קטן ח' - יש שתי גירסאות.
אם אתה מוסיף אנשי ציבור, זה צריך להיות על-חשבון ארגוני הספורט,
והמציע לא התכוון לזה. הגוסת צריך להיות "להגדיל את הייצוג של עובדי
המדינה במועצת ההימורים. כן ממליצה הוועדה לצרף למועצת ההימורים אנשי
ציבור", בלי "מהימנים".

ועדת עציוני אומרת בפירוש לבתק ולהוציא
כל זיקה של ארגוני ספורט במועצת ההימורים.
ואתם עכשיו אומרים שצריך להגדיל את הייצוג של ארגוני הספורט?

י. אורן:

מגמת הוועדה היתה להוסיף את הגורם הציבורי
על-חשבון ארגוני הספורט.

א. כץ:

הצעת הוועדה היא 50% בציגי עובדי המדינה,
ו-50% בציגי ארגוני הספורט, בניגוד להמלצות
ועדת עציוני. כלומר, צמצום בציגות ארגוני הספורט. זו תהיה הצעה נוסח
א'. אני מציע שנצביע על כך בנכחות מספר גדול יותר של חברים, מפני
שזה אחד הדברים החשובים.

היו"ר א. רימלט:

הצעת החוק צריכה להיות מובאת קודם לכנסת,
ואחר-כך לוועדה, ולא בסדר הפוך. לכן אני
חושבת שלא כדאי להכנס לענין יותר מדי.

א. רזיאל-נאור:

אני חושבת שחברת הכנסת רזיאל-נאור צודקת.
כל זמן שמדברים על הנחות כלליות - ביחא.
אבל ברגע שבכנסים לפרטים אדמיניסטרטיביים, אני חושבת שאנו מריצים את
העגלה לפני הסוס.

ח. גרוסמן:

לגבי סעיף קטן ט' - אני מציעה שגם לזה לא
ביכנס, כי תלוי מה הכנסת תחוקק בחוק הזה.

א. רזיאל-נאור:

יש איזה שובי בין שני הסעיפים ח' ו-ט',
ולא חלים על שניהם אותם חוקים. אני חושבת
שזה צריך להידחות עד שהצעת החוק תונת על שולחן הכנסת, ואז נתייחס
לסעיפים של החוק שהוצע. סעיף ט' דן בעביצים של הכנסת, מי ידון בתקנות.
הוועדה סבורה שהיא צריכה להיות שותפה בקביעת הדברים לגבי מועצת ההימ-
ורים.

ח. גרוסמן:

אני חושב שיהיה טעם לעודד את זה כאשר
ידובר על כך בוויכוח בכנסת.

ב. שחור:

לגבי סעיף קטן ט', בדמה לי שאין בינינו
ויכוח לגבי התוכן, והייתי מציע להשאירו.

א. כץ:

אנו יכולים היום להגיד שכאשר הכנסת תעביר
את הדיון בענין זה לוועדה, תשותף בו גם
ועדת החינוך. ועדת החינוך והתרבות צריכה להיות שותפה לדיון בפרטי
החוק, לקראת הכנתו לקריאה שניה ושלישית.

ד. קורן:

זה משונה שהוועדה קובעת מסקנות לגבי חוק
שעדיין לא ראתה אותו, וכבר התייחסה אליו.
אי-אפשר להקדים ולקבוע מסקנות בטרם יוגש החוק.

א. רזיאל-נאור:

אני אפנה ליושב-ראש הכנסת ואומר לו שהוועדה
סבורה שהצעת החוק צריכה להיות מועברת
לוועדה משותפת של שתי הוועדות - כספיים וחינוך.

היו"ר א. רימלט:

בסוף כל חוק כתוב איזה שר ממונה על ביצועו.
וכל שר, עקב היותו ממונה, הוא המתקין
תקנות. לכן הוועדה פונה לשר שלה בענין זה, בבקשה שהוא יעמוד על
המשמר כדי להבטיח את השתתפותה.

א. רזיאל-נאור:

תודה רבה. בישיבה הנאה נדבר על
המקצוענות.

היו"ר א. רימלט:

הישיבה נבעלה בשעה 1.45.